

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิด 1 กลุ่ม วัดก่อนและหลัง (one group pretest-posttest design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลต่อการลดความเครียดในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า ในผู้ดูแลที่พาเด็กพัฒนาการล่าช้า มารับการส่งเสริมพัฒนาการในแผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาล พุทธชินราช พิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีจำนวน 15 ราย ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2550

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามความเครียดในการดูแลของผู้ดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า ซึ่งผู้ศึกษาดัดแปลง จากแบบวัดความเครียดในการดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ที่สร้างขึ้นโดย อัจฉราวรรณ ตรีวง, ภัทราภรณ์ ท่งปันคำ (อ้างอิงใน อัจฉราวรรณ ตรีวง, ภัทราภรณ์ ท่งปันคำและทิพพาพร วงศ์หงษ์กุล, 2548) ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ เกี่ยวกับความเครียดในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) มี 5 ระดับตามระดับความรู้สึกของความเครียดจากน้อยไปหามาก นำไปหาค่าความตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าความตรง .96 และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

2. เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ได้แก่โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมของสจิตและอาร์ชโบลด์ (Stewart & Archblod, 1994) นำไปหาความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาพิจารณาและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มผู้ดูแล ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและความเข้าใจที่มีต่อโปรแกรม และนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ผู้ศึกษาคำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามแผนกิจกรรมและระยะเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลจากการแจกแจงคะแนนพบว่าเป็น โค้งปกติ และทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความเครียดก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที ชนิด 2 กลุ่ม ที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าคะแนนความเครียดในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้าหลังการทดลองลดลงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแล ในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า มีระดับคะแนนความเครียดหลังได้รับโปรแกรมลดลงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ดังนี้

ด้านนโยบาย

โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแล ควรใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ดูแลให้กับผู้ดูแลในโรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก หรือหน่วยบริการและโรงพยาบาลอื่นๆ ที่มีการให้บริการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลในการให้การดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

พยาบาลหรือทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ควรมีการนำโปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า ไปใช้ในการให้การดูแลผู้ดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้าแต่ละด้าน เป็นการวางแนวทางในการดูแลช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการของผู้ดูแลเด็กพัฒนาการล่าช้า

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแล ในการดูแลเด็ก พัฒนาการล่าช้า ต่อการลดผลกระทบที่เกิดจากบทบาทในการดูแลเด็ก พัฒนาการล่าช้าด้านอื่นๆ
2. ควรมีการนำโปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลในการดูแลเด็ก พัฒนาการล่าช้า ไปทดลองใช้ในผู้ดูแลเด็กกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป
3. โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของผู้ดูแล ควรใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นแนวทางการทำวิจัย เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กตามกลุ่มโรคที่มีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น ตามกลุ่มโรคของเด็ก พัฒนาการล่าช้า ต่อไป
4. ควรมีการแบ่งกลุ่มผู้ดูแลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ออกเป็น กลุ่ม 7 คน และ 8 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 15 ราย ซึ่งมีจำนวนมาก อาจมีผลกระทบต่อการทำกลุ่มตามโปรแกรม

ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้มีความถี่ในการเข้ากลุ่มตามโปรแกรมสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน ในขณะที่ผู้ดูแลต้องพาเด็ก พัฒนาการล่าช้ามารับการฝึกเพื่อกระตุ้นพัฒนาการในแผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ทุกวัน จึงต้องกำหนดเวลาในการทำกลุ่มตามโปรแกรม โดยไม่ให้ตรงกับเวลาที่กลุ่มตัวอย่างต้องฝึกกระตุ้นพัฒนาการเด็ก ซึ่งมีความยุ่งยากมากพอควร และกลุ่มตัวอย่างต้องใช้เวลาอยู่ในโรงพยาบาลนานขึ้น ทำให้สิ้นเปลืองเวลารวมทั้งค่าใช้จ่ายมากขึ้น อาจมีผลต่อการประเมินระดับความเครียดภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมได้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง มีจำนวน 15 ราย ตามการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเดมพ์และเดมพ์ (Dempsey & Dempsey, 1992) ทำให้มีอุปสรรคต่อการทำกลุ่มตามโปรแกรมเพราะกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก ผู้นำกลุ่มอาจไม่สามารถดูแลสมาชิกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง อาจมีผลต่อการประเมินระดับความเครียดภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมได้